

ALEIX CANET LAFARGA (1810-1865)

L'Aleix Canet va néixer a Calaf el 28 de maig de 1810, cinquè fill d'Anton Canet i Tauler, pagès i saboner de Calaf, i Eulàlia Lafarga i Regordosa, d'Igualada. Fou batejat el mateix dia amb els noms d'Aleix, Just i Anton. El seu nom figura en els documents catalans escrit "Alex" i en els castellans "Alejos". Aquí hem optat per escriure "Aleix".

La seva germana gran, Maria Agnès, va néixer a Calaf el 1801 i va morir a la mateixa vila l'any 1859 sense haver contret matrimoni. La segona, Maria Teresa, va néixer el 1803. La Bonaventura va néixer el 1805 i es va casar el 1820 amb Agustí Pujol. No sabem si van tenir descendència. Els dos germans següents, Rafel (1807-1808) i Anton (1809-1809) van morir petits. Quatre anys més petit que l'Aleix era l'Agustí, mort l'endemà de néixer pocs mesos abans que morís el pare, Anton.

L'Aleix va quedar orfe de pare abans de complir els quatre anys, quan aquell va morir el 1er de març de 1814.

Entre el 1825 i el 1831 l'Aleix i la seva mare van viure a Manresa, probablement perquè hi vivia una cunyada i tia, Calamanda, casada amb Josep Grau.

El 29 de maig de 1831 es casa a Calaf amb la Josepa Casanovas, filla de Ramon Casanovas, negociant, i Maria Pasqual, de Calaf. Poc després comença una sèrie d'empenyoraments, mitjançant vendes a carta de gràcia, i establiments que demostren que la situació econòmica de la família no devia ser massa brillant. En el període 1831-1844 venen dues finques "a carta de gràcia" (una forma d'empenyorament) per 320 lliures, donen en establiment tres finques per més de 145 lliures, en venen a perpetuïtat quatre mes per poc més de 140 lliures, i arrenden un parell de drets per 30 lliures anyals. Podem comparar aquests imports amb la dot de la Maria Galtés, que va ser de 150 lliures. De fet, l'Aleix és el primer hereu que deixa de dedicar-se al camp com a ocupació principal per passar a fer de serraller.

El 1834, probablement pel desembre, neix el primer fill, Ramon. El 1836 neix la Dolors i mor el Ramon, que és enterrat el 29 d'agost a l'edat de 20 mesos. Poc després, el 1839, per causes ignorades, mor a l'edat de 27 anys l'esposa de l'Aleix. Aquest es queda amb la mare i la Dolors,

de 3 anys. El 1841, però, es casa amb la Maria Galtés Busquer (o Busquet), d'Igualada, filla d'en Bartomeu Galtés, ferrer de tall, i Teresa Busquer, tots dos d'Igualada i ja difunts. Fan capítols matrimonials el 27 de setembre de 1841.

Poc després devia néixer el Bartomeu. La data precisa és incerta. Per l'edat que tenia en morir hauria hagut de néixer el 1842, però ja sabem que aquests càlculs són poc de fiar. Per altra banda, si creiem l'edat que en Bartomeu declarava en les seves primeres escriptures, hauria hagut de néixer en una data posterior, però no més tard del 1846.

L'any 1846 l'Aleix i la seva mare estableixen a favor de Simó Rubió allò que restava de l'heretat o mas anomenada Casa Vives o Masía del Canet (actualment encara s'anomena Can Canet), a canvi de la sisena part de grans i vi. Entre les nombroses clàusules n'hi han de ben curioses: els adquirentors estaran obligats a portar el gra a casa dels establiments, i aquests cobraràn el vi a raig de cup "a excepció del temps en que hi hagi guerra que deuran anar-la a buscar els mateixos establiments". Aquests es reserven també la facultat d'anar a buscar, ells o els seus, tres o quatre càrregues de llenya cada any i la d'emportar-se tres o quatre cistells de raïms per menjar a casa seva, com també algún cistell de fruita i tres quartans de nous l'any que n'hi hagi moltes. L'entrada simbòlica, que sovint era una gallina, és ...una tassa d'aigua!

En els amillaraments de 1851 l'Aleix apareix com a titular, a Calaf, d'una peça de terra anomenada Molí de Vent, un hort annex a casa seva, dues cases al carrer de Sant Antoni; a Calonge li resten encara Les Torres del Canet (que vendrà l'any 1858), i a Mirambell, dues vinyes i una casa al poble.

El 1860 casa la filla amb Joan Montfort Vila, ferrer de Calaf, de 28 anys d'edat, fill d'Isidro Montfort, ferrer, i Teresa Vila. El 27 de setembre fan capítols. El pare dona al Joan, entre d'altres coses: "el yunque, fuelle, dos machos, dos tenazas y martillo de trabajar, cuyos efectos son los que hacen trabajar hoy dia". L'Aleix dona en dot a la seva filla 3200 rals (equivalents a 300 lliures catalanes). En aquella època un obrer tèxtil guanyava a l'any uns 2300 rals per terme mig, mentre que el pressupost d'una família amb dos fills era de 4176 rals l'any. El casament se celebra a Sant Jaume de Calaf el 3 d'octubre. N'és testimoni en Francesc Bernadà. Amb el temps, el nou matrimoni tindrà un fill, Antoni Montfort Canet, que serà manyà a Manresa i serà enterrat a Calaf el 15 de setembre de 1927.

L'Aleix és probablement l'únic avantpassat que va ocupar un càrrec públic, ja que l'any 1862 apareix com a regidor de Calaf.

El 25 de setembre de 1864 l'Aleix fa escriptura d'inventari dels béns que va deixar en morir el seu pare, Anton (cinquanta anys abans!!).

L'Aleix va morir el 3 d'octubre de 1865, als 55 anys d'edat i va ser enterrat l'endemà. No sabem si va tenir temps de conèixer la seva jove, Isabel Comellas, que per aquella època va casar-se amb el Bartomeu. Cinc anys després, el 16 de juliol de 1870, va morir la Dolors Canet.

La Maria Galtés va viure fins l'any 1881, a temps de presenciar l'abandonament definitiu de Calaf i la liquidació de gairebé totes les propietats i drets de caire rural, en benefici de les activitats industrials del seu fill.